

clausus у вигляді принципу відносно закритого/відносно відкритого переліку речових прав [4].

За таких умов, невідповідність принципу numerus clausus ще не означає, що право віртуальної власності не є речовим за своєю природою. Як у випадку з довірчою власністю, той факт, що воно виникає з договору надає йому рис зобов'язального, але лише стосовно відносин з провайдером (за аналогією з установником довірчої власності).

ЛІТЕРАТУРА:

1. Mousourakis G. Roman law and the origins of the civil law tradition. 2015.
2. Van der Walt AJ. Constitutional Property Law. 3rd ed. 2011.
3. Erlank W. Property in virtual worlds: dissertation. 2012.
4. Майданик Р.А. Модернізація речового права: базовий принцип і напрями: матеріали тез Київських правових читань «Речове право: пріоритети та перспективи» (22 березня, 2019 р., м. Київ). – URL: <https://bit.ly/2UpMGsV>.

Резніченко Семен Васильович,

кандидат юридичних наук, професор, професор кафедри цивільно-правових дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ

Руколь Олег Сергійович,

*студент 1 курсу магістратури факультету № 4
Одеського державного університету внутрішніх справ*

ПЕРСПЕКТИВА ЛЕГАЛІЗАЦІЇ АЗАРТНИХ ІГОР В УКРАЇНІ

Азартна гра є різновидом гри як загально-соціального явища, з якого, більшою частиною, складається суспільне життя. Будь-яка гра є серією ходів, що містять пастку, певний підступ та результат. І саме тому, в теорії психології гра розглядається як серія послідовних, прихованих дій з чітко визначеним і передбачуваним результатом, які є зовні цілком правдоподібними і мають приховану мотивацію. Тобто, азартна гра є важливою складовою суспільного життя більшої частини суспільства, чим обумовлена важливість усвідомлення пов'язаних з грою соціальних загроз для гравців. Учасники можуть вважати, що вони ставлять на «червоне» або «чорне», але насправді вони ставлять на хронометр.

Інтерес людини до азартної гри викликаний вродженою схильністю до конкуренції. Тобто, цивільне суспільство завжди перебуває під загрозою

розпаду через одвічну ворожість людей один до одного. Ваблення до азартних ігор, як і будь-яке бажання, потреба, є сама сутність людини, фізіологічне та соціальне функціонування якої невід'ємно пов'язане з безперервними пошуками благ для задоволення власних потреб [3, с. 493].

Варто зазначити, що азартна гра – будь-яка гра, обов'язковою умовою участі в якій є сплата гравцем грошей, у тому числі через систему електронних платежів, що дає змогу учаснику як отримати виграш (приз) у будь-якому вигляді, так і не отримати його залежно від випадковості [1].

На сьогоднішній день до кінця не визначена правова природа інститутів ігрового ризику та азартної гри та їх місце в системі цивільного права. Для розвитку та дослідження правової природи зобов'язання з гри заважає повна відсутність нормативного забезпечення актами цивільного законодавства. Нормативна неврегульованість даної позиції, невизначеність її в системі зобов'язального права та відсутність чітких теоретичних формулювань сприяє виникненню колізій і двояких тлумачень поняття та правової природи даного виду зобов'язань [4, с. 28].

Виділяють такі ознаки зобов'язань з азартної гри:

- особливий ризик, який виникає з гри (алеаторний обов'язковий ризик);
- формування призового фонду гри її учасниками шляхом об'єднання внесків гравців для їх наступного нерівномірного розподілу;
- наявність поряд з учасниками гри її організатора.

Усі країни ЄС мають законодавство про азартні ігри. Для переважної більшості характерним є ухвалення загальнонаціонального законодавства, що встановлює уніфікований правовий режим для грального бізнесу на території всієї держави. Проте в окремих державах (насамперед федеративних) регіональні влади користуються повноваженнями ухвалювати місцеве законодавство, що регулює гральний бізнес на відповідній території.

Особливістю грального законодавства країн ЄС є те, що в їх переважній більшості воно було суттєво оновлене протягом останніх десяти років, і цей процес продовжується. Тож, станом на 2018 рік в країнах ЄС було вирішено такі проблеми стосовно азартних ігор:

- ефективність регулювання гральних послуг в мережі Інтернет;
- зменшення розміру відтоку коштів із національного ринку до закордонних онлайн-операторів;
- завдяки рішенням Суду ЄС, існує однозначне розуміння, що азартні ігри слід регулювати як послуги;
- масовий перехід грального бізнесу на принцип «соціально відповідальної гри» [2, с. 9].

Аналіз досвіду правового регулювання сфери азартних ігор у країнах Європейського Союзу, країнах пострадянського простору та ситуації, яка склалася на сьогодні з цього питання в Україні, свідчить про таке.

1. Майже у всіх країнах європейського континенту гральний бізнес є легальним та бюджетоутворюючим сектором економіки і відповідна діяльність регулюється на законодавчому рівні [2, с. 119].

2. Будь-які мораторії на гральну активність не є ефективним інструментом регулювання такої сфери життя людини, особливо в умовах відкритого доступу таких же самих розваг у мережі Інтернет.

3. Захистити вразливу частину суспільства від ризиків, пов'язаних з виникненням залежності від азартних ігор, можливо лише через нормативну врегульованість.

4. Заборона азартних ігор – це шлях до укріплення корупційної складової в діяльності правоохоронних органів та тінізації азартних ігор з подальшим використанням підпільних азартних ігор організованою злочинністю.

5. Заборона азартних ігор у певній державі неодмінно призводить до відтоку фінансів із такої країни до країн, у яких азартні ігри легальні (через мережу Інтернет).

В Україні гральний бізнес перебуває за рамками правового поля з 2009 р., коли політична хвиля за лічені тижні знищила цілу галузь національної економіки і зробила її тіньовою. Компанії, що надавали гральні послуги, зазнали багатомільйонних збитків, десятки тисяч людей втратили роботу, державний бюджет позбулися стабільного джерела доходів [2, с. 3].

Проте, через шість років стало зрозуміло і усвідомлено той факт, що ця раптова й безальтернативна заборона грального бізнесу створила сприятливе середовище для корупції, розвитку тіньового ринку, спричинила вивід з вітчизняної економіки мільярдів гривень.

Враховуючи все вище викладене, очевидним є висновок про те, що азартні ігри мають бути повернуті до правового поля України, і такий крок необхідний не лише з точки зору перспективи наповнення державного бюджету України, він є цілком логічним для держави, яка проголосила курс на побудову демократичного ладу у кращих європейських традиціях та має на меті подолати корупцію і гармонійно розвиватися з урахуванням тенденцій розвитку громадянського суспільства, яке є для неї первинним.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про заборону грального бізнесу в Україні: Закон України від 15.05.2009 року. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>

2. Правове регулювання грального бізнесу: європейський досвід, практика в пострадянських країнах, перспективи України / За заг. ред. І. В. Сергієнко, І. Ю. Фоміна, Р. Б. Хорольського. – Київ: Юридична компанія «Фомін, Сергієнко та партнери», 2015. – 136 с.
3. Аномалії в цивільному праві України: Навч.-практ. Посібник // Відп. ред. Р. А. Майданик. – К. : Юстініан, 2007. – 912 с.
4. Гончарова А. В., Фавстіна М. В. Правова природа виникнення зобов'язань із гри й парі: теоретичне формулювання та правові колізії / А. В. Гончарова, М. В. Фавстіна // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – № 31. – 2015. – С. 28 – 31.

Сафончик Оксана Іванівна,

*кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДОГОВІРНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ШЛЮБНИХ ВІДНОСИН ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

В Україні шлюбні правовідносини регулюються не лише положеннями сімейного права, а й положеннями цивільного законодавства. Договірне регулювання шлюбних правовідносин має за мету диспозитивне регулювання шлюбних правовідносин. Аналізом літератури та сімейного законодавства встановлено, що шлюбні правовідносини можуть регулюватися укладеними правочинами між членами сім'ї, спорідненими між собою, зокрема в разі шлюбних правовідносин, правочинами та/чи договорами між батьками і дітьми та між дружиною і чоловіком (ст. 9 СК України). Зазначене вказує на те, що між цими учасниками шлюбних правовідносин можуть виникати сімейно-правові та шлюбно-правові договори. Однак у науковій літературі існує лише визначення поняття «сімейно-правові договори», до складу яких вважають належними: поіменовані договори; непоіменовані договори; договори подружжя; договори між батьками і дітьми; договори між батьками щодо виховання дитини; договори між особами, які проживають разом однією сім'єю; тощо. Науковці визначають, що сімейно-правовими договорами є договори щодо встановлення, зміни та припинення сімейних прав і обов'язків, укладені фізичними особами – членами сім'ї, які пов'язані між собою сімейними відносинами. Низку договорів, які укладаються між членами сім'ї та юридичними особами, а також органами опіки та піклування, хоч і